

Groen spelen: ontwerpen die kind en klimaat verbinden

Een groene omgeving doet kinderen goed

Bij het inrichten van een speelruimte is aandacht voor klimaatadaptatie en biodiversiteit een belangrijk uitgangspunt. De landschapsontwerpers Odeth Nijrolder en Sanne Broeders BOERplay tekenen elementen in die hittestress voorkomen, water opvangen en/of schaduw leveren of op andere manieren een positieve bijdrage leveren. En die elementen zorgen tegelijkertijd voor speelplezier.

Auteur: Marion de Graaff

‘Opdrachtgevers zijn zich bijna altijd bewust van het belang en de voordelen van klimaatadaptatie en biodiversiteit,’ aldus landschapsontwerper Odeth Nijrolder van BOERplay. ‘Onze ontwerpen zijn op meerdere manieren functioneel: goed voor de biodiversiteit, aangepast aan het veranderende klimaat én goed voor kinderen. We willen plekken creëren waar ze kunnen spelen, ontdekken, leren en zich verwonderen.’

Klimaatadaptief schoolplein

Als Nijrolder de vraag krijgt om een klimaatadaptief schoolplein te ontwerpen, kijkt ze

SPELEN & BEWEGEN

Odeth Nijrolder

Sanne Broeders

‘Kinderen komen met allerlei ideeën voor het nieuwe plein’

altijd naar mogelijkheden om te vergroenen en water op te slaan. Ook de ondergrond is een aandachtspunt. Nijrolder legt uit: ‘Liggen ergens vooral tegels, dan vervangen we die graag door gras of zand, zodat regenwater snel in de bodem kan zakken. Daarnaast biedt dit extra speelwaarde doordat kinderen dan met modder kunnen spelen. Dat vinden ze geweldig. Maar dergelijke plekken zijn er nauwelijks meer, omdat leerkrachten het niet fijn vinden als ze vies de klas in komen. Toch kan het prima als je in een ontwerp een buitenkraan meeneemt om ervoor te zorgen dat ze na een pauze weer fris een klaslokaal binnenstappen.’

‘We zorgen zo veel mogelijk voor een gesloten grondbalans door bijvoorbeeld de grond die na het aanleggen van een wadi overblijft, te hergebruiken en daar een heuvel of glooiing van te vormen. En met de tegels die we weghalen van het plein, maken we bijvoorbeeld een buitenklas, zodat er niks afgevoerd hoeft te worden.’

Lekker spelen

‘Bij het ontwerpen van een speelplek staat altijd voorop dat kinderen lekker kunnen spelen,’ stelt Nijrolders collega Sanne Broeders. ‘Het gaat erom dat alle zintuigen worden geprikkeld en

er voldoende uitdaging is. In onze optiek zijn kinderen in vier speltypen te verdelen: rauwers, douwers, bouwers en schouwers. Rauwers spelen graag in een ruime en gedefinieerde ruimte waar ze kunnen uitblinken en presteren. Liefst met wedstrijdelementen en hoogteverschillen. Douwers zijn erg op gezelligheid gericht en houden van zitjes om samen te zijn met anderen. Bouwers hebben behoefte aan een open ruimte met mogelijkheden voor vrije expressie en interpretatie. Voor schouwers is het fijn als er in de ruimte plekken zijn om zich even terug te kunnen trekken of lekker te kletsen met een leeftijdsgenootje.’

Metamorfose

‘Er zijn subsidies beschikbaar waarmee scholen hun “grijze” pleinen kunnen vergroenen,’ zegt Broeders. ‘Heel belangrijk, want we komen verrassend vaak schoolpleinen tegen waar werkelijk geen greintje groen te bekennen is. Stap één is dan: beplanting toevoegen die ook aantrekkelijk is voor vogels en insecten. Verder tekenen we veel natuurlijke elementen in, zoals een wilgenhut en/of -tunnel, grote keien in een wadi om op te balanceren, een bijenhôtel in

combinatie met inheemse beplanting of een blotevoetenpad. In veel gevallen mogen de leerlingen meedenken. Ze komen met allerlei ideeën voor het nieuwe plein, zoals verstopper-tje kunnen spelen, bloemen plukken, bomen om in te klimmen, en/of groente verbouwen. Met al die input gaan we aan de slag.'

'We leggen een ontwerp altijd voor aan de school en passen het desgewenst aan. Het is geweldig om de kinderen lekker te zien spelen als het plein helemaal klaar is. Een schoolplein krijgt vaak echt een metamorfose; dan herken je het nauwelijks terug.'

Handtekening

Nijrolder en Broeders proberen altijd iets van

zichzelf in hun ontwerpen te leggen. 'Iedere ontwerper heeft wel een "handtekening"; zegt Nijrolder. 'Ik kies altijd voor natuurlijke, organische vormen, lekker speels. Dus nergens rechte lijnen of haakse hoeken.'

Broeders: 'Ik ontwerp graag een ruimte die mee verandert met de natuur, de seizoenen en de gebruikers van de ruimte. Ik wil niks voorschrijven, maar kinderen stimuleren om zelf te bedenken wat ze gaan doen.'

Liefde voor alles wat leeft

'Het is mooi als kinderen door zo'n groene speelplek het belang en de schoonheid van de natuur leren kennen,' zegt Broeders. 'Er is zoveel te zien en te beleven; op jonge leeftijd

zijn kinderen daar heel ontvankelijk voor. Die liefde voor alles wat leeft, nemen ze mee en dat is heel waardevol. We zijn nu bezig met het ontwerp van een grote speelplek bij een camping in Domburg. Daar is ruimte genoeg voor het maken van een mooie waterloop waarin regenwater wordt opgevangen en rondgepompt. Dat biedt jaarrond speelplezier. In de zomer zitten kinderen er in zwembroek en badpak middenin, en in de herfst banjeren ze er met laarzen doorheen. De inheemse beplanting op het terrein heeft in ieder jaargetijde een aantrekkelijke look. Planten of struiken die hun blad in de winter behouden, zorgen voor een prachtig beeld als het gevroren heeft.'

'Met de tegels die we weghalen van het plein, maken we bijvoorbeeld een buitenklas'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!